

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműparosoknak egy évre 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető össze-
küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-
sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyitlár sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán

Mi lesz most?

E felett tündök az egész ország népe. A vezérlő politikusok épen úgy, mint a kis emberek, — sőt maga a koronás király legjobban. És aligha van ember, aki erre a kérdésre határozott feleletet tudjon adni. A kormány lemondása után gróf *Andrássy* Gyula megbízatást kapott a koronától, hogy a helyzet kibonyolítása végett kezdjen tárgyalásokat az egyes pártok irányító férfiival. *Andrássy* hozzáfogott feladatának megoldásához, de nagyon kétséges, vajjon képes lesz-e tisztázni a helyzetet.

Andrássy és pártja a 67-es alapon állanak, megbízatásából tehát az látszik, hogy a kiegyezési alapot a király nem hajlandó feláldozni, vagyis az Ausztriával való közösséget. Ez egészen természetesnek látszik, sőt a király egyebet aligha tehet meg. Amde a 67-es alapon álló pártokból koalíció folytán is nagyon nehéz olyan parlamenti többséget teremteni, mely a leendő kormányának biztos támpontul szolgálhasson a tartós uralomra. A régi szabadelvű párt maga sem képez kompakt egészet, hiszen a legkülönbözőbb törekvések érvényesülnek kebelében. Az *Andrássy* és *Bánffy-csoport* és a pártokivüliek alig illeszthetők be többé abba a keretbe, melyben *Tisza* hívei foglalnak helyet. A néppárt meg-

pláne tudni sem akar arról, hogy a régi szabadelvű párt feltámasztásához segédkezet nyújtson. Nagyon valószínű tehát, hogy a 67-ek összehozásával *Andrássynak* minden törekvése meg fog hiúsulni.

A függetlenségi párt, mely a most megejtett választások után legnagyobb pártja a parlamentnek, nagyon érthető okból szintén részt követel az új kormány megalakításában. Nem csuda, hiszen ma velök érez ugyszólván az egész ország. Láttuk, hogy még azokban a kerületekben is, hol a 67-es alapon álló jelöltek győztek, a függetlenségi pártnak tekintélyes kisebbsége volt, sőt igen sok helyen csak néhány szótöbbséggel dőlt el a mandátum sorsa. De épen ebben rejlik a veszedelem, mert a 67-es alap megdöntése olyan rázkódtatásokkal járna, melyek teljes nyomorúságba döntenék ezt a különben is pénzszegény nemzetet.

Tudvalevő dolog, hogy Magyarország agrikultur állam. Földbirtokainak termékéből veszi jövedelmét, ebből él ennek az államnak a népe. Ha Ausztria elzárja előttünk piacját, mégha termése volna is a magyar gazdának, belefut a saját zsirjába, mert nem tudja értékesíteni. Amit a különválással elérhetnék, az ipar és kereskedelem fellendülésében kulminálhatna csupán. Ez pedig oly csekély eredmény lenne, mely tá-

volról sem állana arányban a mezőgazdaság tönkretételével. Sőt az iparos és kereskedő is, hogy fogja értékesíteni portékáját, ha nem lesz a földmivelőnek pénze, amin megvegye. Ide jutunk tehát az iparral és kereskedelemmel is.

Ehhez járul azon körülmény, hogy a magyar állam népe hitelre szorult. Mindenki tudja, hogy szegények vagyunk, — nincs pénz az országban. Nagyon természetes, hogy az osztrák azon zsilipeket is el fogja zárni, melyeken át a kölcsön özönlik be a magyar nép részére. No mi lesz akkor? . . . A külügyi képviselet, az önnálló hadsereg szintén rengeteg pénzt fognak felemészteni. Szép, nagyon szép a nemzeti zászló alatt Magyarország függetlenségét hirdetni, hiszen ez volna vágyaink netovábbja, csak annyi a baj, hogy azt a függetlenséget nem bírjuk tudni. Nagyon bölcsen tudják azt a függetlenségi párt vezérlő politikusai, épen azért hirdetik már most, hogy csak progressive lehet a magyar nemzeti államot kiépíteni, a valóság pedig az, hogy rá vagyunk szorulva Ausztriára, s nélküle boldogulni nem tudunk.

Sokan szeretnek hivatkozni a históriára és fennen hirdetik, hogy akkor volt a magyar legboldogabb, mikor nemzeti királyai voltak és akkor volt leghatalmasabb, Ez mind

TÁRCZA.

A szék.

(Monolog)

Képzelmék, uraim és hölgyeim, mi történt velem!

Vőlegény vagyok, azaz . . . vőlegény voltam. Oh, azok a székek!

De ugyan miért néznek reám oly csodálattal vegyes félelemmel. Ne gondolják, hogy arról a bizonyos „mezőről” szabadultam el, melyet Lipótnak neveztek el. Eszem ágában sincs. Sőt talán oda sem kerülök, ám — megvallom — a legszebb reményeim vannak az odajutást illetőleg.

Persze, nem értik a dolgot. Nos legyeknek egy kis türelemmel, mindjárt megmagyarázom. De úgy el vagyok fáradva. Kérek szépen, . . . azaz bocsánat, nem kérek semmit. Inkább állva maradok.

Tehát először is bemutatkozom. Erdődy Tihamér vagyok, városi tisztviselő. Van fi-

zetésem jócskán; nem vagyok lump, nem vagyok kártyás, nem vagyok vőlegény, szóval most már ismét parti-képes fiatalember vagyok. — Jaj, azok a székek!

De, hogy okát adjam a székek (legyen az akár három v. két lábu) iránt érzett gyűlöletemnek, kérem uraim és hölgyeim, hallgassák meg történetemet, s aztán ítéljenek.

Van nekem egy nagynéném, igen áldott jó asszony, csak a torka éles — hej mikor a csipőjére teszi a két kezét — no, de ezt el lehet tűrni azért a fél milliónyi örökségért, ami reám néz. Azaz uram bocsá, csak rám nézett, most már nem néz pedig — higgyék el uraim és hölgyeim — oly boldog voltam a pillantása alatt.

S miért fordult el tőlem? Egy szék miatt. Oh, azok a székek!

Volt tudniillik ennek az én nagynénémnek, özv Ráskay Mihálynénak, szül. Ubrik Borbálának egy ura.

Igazán, nagyon derék ember volt. El-

hihetik nekem, sohasem szoktam hazudni — rokoni ügyekben. A torka nem volt éles, hanem valami különös belső égése lehetett. Különös — mondom, mert nem vizzel, hanem borral szokta volt oltogatni. Ilyen tüzőltő gyakorlatot rendszeren vasárnap estenkint tartott s gyakorlat után, úgy éji tizenkét órakor hazatért pihenni. A fáradalmakat, mivel az én szeretett néném nem készítette el ilyenkor fekhelyét, egy széken pihente ki. Egy vasárnap éjjel szintén hazajött, leült a szokott helyére, a hajdanában bársonyhúzatú székre s egyáltalában nem találta érdemesnek másnap onnan felkelni. Úgy vitték ki szegényt kissé messzire, — a temetőbe. Úgy mondták, megütötte a szél. Azóta a nagynéni azt a széket úgy őrzi, mint a szemefényét.

Hej pedig inkább az öregot őrízte volna! A minapában beállított a nénémhez s hosszas beszélgetés után, mely különösen a szőnyegen fekvő házasságom körül forgott,

igaz, bár úgy lehetne most is, de nem lehet úgy. Akkor gazdag volt ez a nép, ma pedig koldus, megőrölte az idő. Hanggal nem lehet históriát csinálni, bármilyen harsányan kiabáljunk is.

E függetlenségi párt tehát azon a ponton áll, hogy programját megvalósítani nem lehet. Azért valószínűleg nem fog gátat vetni *Andrássynak*, ha sikerül neki a jövőben egy olyan parlamenti többséget rekonstruálni, mely a 67-es alap fentartása mellett tartós kormányzásra lesz hivatva. A végleges kibontakozás tehát csak egy újabb választás által válik lehetővé, melyet *Andrássy* fog vezetni, s általa megszerzi a 67-es alap számára azt a parlamenti többséget, mely a királylyal és a nemzettel egyetértésben e hon boldogítására működhetik.

Ellenben ha a függetlenségi párt most szerzett többségére hivatkozva kormányalakításra törekszik, ezt sem tartjuk lehetetlennek, de akkor a 48-at el kell ejtenie. Más kivezető fonal a mostani politikai chaosból nem lehetséges.

H I R E K.

Főispánunk távozása. A kormány bukásával megingott azon főispánok állása, kik a szabadelpárt hívei voltak. Kormányváltozások alkalmával rendszeresen igen sok főispán szokott távozni azzal a kormányval együtt, mely mellett kitartott. Így van ez most is. A fővárosi lapokban olvassuk, hogy már ez ideig 19 főispán adta be lemondását. Közöttük emlegetik vármegyénk és városunk főispánját, *Kristóffy Józsefet* is. Ez rendkívül nagy veszteség lesz egy vármegyére, mint Szatmár városára. *Kristóffy* azon főispánok közül való volt, akik nem csak viselik ezt a címet, hanem főispán volt a

szó legvalódiabb értelmében. A közigazgatási pályán növekedett fel, ott kezdte működését, mint vármegyei aljegyző. Rátermettsége és képességei aztán fokozatosan emelkedtek, végre országgyűlési képviselő lett, s onnan lépett vármegyénk főispáni székébe. Ismerte a közigazgatásnak minden csinját-binját, ismerte annak nyomosságait, épen azért nagyon jól tudta, hol kell a bajt keresni és orvosolni. Páratlan figyelmet tanusított egy a vármegyében, mint a városban előforduló ügyek iránt, azoknak fejlődéséért mindent kész volt elkövetni. Pártnyalat nélkül mindenki őszintén sajnálhatja távozását, mert benne ritka meggyőzőnőket veszítünk el.

Hymen. *Mihályi* Florentin dr., máramaroszigeti ügyvéd, *Mihályi* Péter sugatagi országgyűlési képviselő fia, a napokban esküdt örök hűséget Budapesten *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter leányának, *Karola* kisasszonynak.

Sub auspiciis regis. A budapesti tudomány egyetemén az idén két végzett hallgatót avatnak királyi kitüntetéssel doktorrá, kinek egyike *Lakatos Géza*, a szatmári kir. kath. főgimnázium volt jeles növendéke, aki tanulmányait az I. gimnáziumtól kezdve végig a helybeli kath. főgimnáziumban, jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte s valamenyi vizsgáját kiüntetéssel tette le. A főlavató úrnapon a királyt *Zsilinszky* Mihály kultuszminiszteri államtitkár fogja képviselni.

Gyászhir. Özv. *Török Istvánné*, szül. *Schild Karolin*, dr. *Török István* közközházi orvos édes anyja a múlt esütörtökön a kora hajnali órákban, életének 67-ik évében tüdőgyulladásban elhalt. A kedves urnót városszerint ismerték és tisztelték, épen azért mély megdöbbenést keltett a nem várt haláleset. Temetése pénteken délután 3 órakor volt. Megjelent városunknak ugyszólván egész intelligenciája és rengeteg népsokaság bizonyosságul annak, hogy mély részvét kíséri s rjába az elhalt jó anyát. A család által kibocsátott gyászjelentés köv. szól: Alulírottak mély fájdalommal tudatják a for-

rón szeretett édes anya, testvér és rokon özv. *Török Istvánné* szül. *Schild Karolinának* folyó hó 2-án reggeli fél 7 órakor, életének 67. évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult földi részei folyó hó 3-án délután 3 órakor fognak Deák-tér 16. számú házából a róm. kath. egyház szertartásai szerint a hidontuli sírkertbe nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 4-én reggeli 7 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Szatmár, 1905. február 2-án. Áldott legyen emléke! Dr. *Török István*, mint fia. Özv. *Wallisch Wenczelné* szül. *Schild Fanny* mint testvére. — Szintén nagy gyász érte *Krompaszky* Béla kir. kath. főgimn. tanárt és családját. Szertett kis fiacskája, az egy éves Béla szállt fel az égbe Isten angyalai között. Temetése pénteken délután 2 órakor történt nagyszámú résztvevő közönség jelenlétében. — *Kovács* Béla nyug. pénzügyi titkár Szatmárhegyen a múlt szerdán elhalt. A gyászoló család hült tetemeit városunkba szállíttatta s a hidontuli temetőben a múlt pénteken délelőtt 11 órakor helyezték örök nyugalomra. — *Szeremy* Lajosnak, a Szatmár című helybeli lap kiadótulajdonosnak kis leánykája, *Erszike* szüleinek nagy bánatára elhalt. *Bottyán* Géza városi képviselő e hó 2-án délelőtt 9 órakor életének 43-ik, boldog házasságának 18-ik évében szívszállhűdés következtében Nagybányán elhalt. Hült tetemeit e hó 4-én helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra. Munkácsi *José* Mariska zongoratanító nő e hó 5-én, életének 45-ik, tanítónői működésének 28-ik évében hosszas szenvedés után városunkban elhalt. Hült tetemeit tegnap délután helyezték örök nyugalomra.

Oltáregyesületi hangverseny. A nagykarolyi oltáregyesület a múlt vasárnap fnyesen sikerült estélyt rendezett, melyen igen szépszámmal vett részt az ottani intelligens közönség. Emelte az estély nevezetességét *Prohászka* Ottokár budapesti egyetemi tanár, a kitűnő egyházi szónok szereplése, ki a „Legszebb nőről” tartott szabad

egyszerre azon veszem magam észre, hogy valami bajom van.

Velem szemközt volt a nagy bársonyos káros-zék. Az ütött-kopott, s mindenütt lyukas butordarab már régen szurta a szememet, de azzal, hogy a kalyha mellett állva a sok rajta levő zsir, — és ki tudná még miféle más peccát, mondhatom, nem a legkellemesebb illatot terjesztette, teljesen elveszté előttem becsét.

„Ugyan Bori néni, miért nem löki már ki a rossz székét, hiszen . . .” Tovább nem szólhattam, mert özv. *Ráskay Mihályné* szül. *Ubrik Borbala* felugrott, a csipőjére tette a kezét és, óh amazonok! kismiskák! — Így kezdett a nyelve peregni: Mit, te haszontalan kölyök, te hálátlan ripók, te naplopó tintanyaló, azt akarod, hogy ezt a széket kidobjam, amelyen az én nemes uram, vitéz *Ráskay Mihály* behunyta a szemét! Jaj, te gyalázatos! Pusztulj szemem elől mert mindjárt csuffa teszték!

Hiába minden bocsánatkérés, könyhul-

latás, hiába! A nént nem lehetett megbékíteni. Másnap levelet kaptam tőle, azt hittem, megbánta hevességét. De majd meghült bennem a vér, amidőn felbontottam a borítékot.

A darabokra szakított végrendelet volt, amelynek értelmében engem, mint egyedül jogos örökösöt illet a birtok. Összeraktam a kis darabkákat.

Még elolvashattam rajta a nagynéni legutolsó megjegyzését: Megsemmisitem én magam, tulajdon kezemmel, özv. *Ráskay Mihályné*, szül. *Ubrik Borbala*.

Vége a félmillió örökségnek, s mind ez egy közönséges, rongyos zék miatt.

Képzeltetik, uraim, hogy ennek hatása alatt nem tehettem okosabbat, mint hogy nyakamba vettem a várost és — no ne szégyeljük — a bufelejtőhöz folyamodtam, betérve egy kis kocsmába.

Voltak már többen is benn. A mennyire a pipafüstön keresztül láhattam, lehettek vagy húszan. A közelgő képviselőválasztás

szemenszedett kortesei. Legjobbnek tartottam a csendes elvonulást, de már késő volt.

„Kire szavaz?” — rivaltak rám egyszerre. „Ki a vivát”, „ki élje!”

„Ki éljen?” kértem megütődve, de tréfával akarva elütni a dolgot, folytattam: „mindenki, aki még nem pusztult ki ez árnyék világból.”

— Mi, még tréfál velünk az ur? mindjárt megtanítjuk emberségre! kiáltja egy nagybajuszu, foksát mutogatva.

— Kire szavaz?

— Én? hát milyen pártiak kendtek?

— Mi olyanok, amilyenek, de az ur kire szavaz?

— Döbrögire — nyögtem ki nagy keservesen. A másik jelöltnek még a nevét is elfelejtettem rémületben.

— Döbrögire? Halál reá, — zugta a tömeg, és csakhamar fejem oly közeli érintkezésben jött egy székkel, hogy ajultan buktam az elősiető korcsmáros karjai közé.

S mindez miért. Ery még közönsége-

Schmidthauer-
= féle =

Igmándi

keserűviz, reggelenként fél pohárral használva,

meglepően gyors és nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely év szakban a Karlsbadi és Marienbadi jóvó kúrát, gyomor és bélbetegségekben, úgyszintén elkövérédek, szívelhájásodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépdegánatnál, cukorbetegség, oszú és kőbetegség, és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást kíván meggyógyítani. Főzetküldés a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 fill. fél üveg 30 fill. — Az egyedüli természetes keserűviz, amely kis üvegben is kapható.

előadásával rendkívüli hatást gyakorolt a jelen voltakra. Városunkból dr. Kovács Gyula és Haller Jenő tanárok szerepeltek, Kovács tanár nagy érdeklődés mellett tartotta szabad előadását az „Éjfél nap országából”, melyet Haller tanár vetített képekkel kísért. Haller tanárnak harmónium játéka művészi volt, mely után valóságos tapsvihár tört ki. Kaffka Margit *Magdolnájának* előadása pompásul beillt a keretbe, melyet Balog Terka, Papp Béláné, Fuskás László, N. Szabó Albert és Kurcz Vilmos remekül alakítottak. Filep Margit éneke *Láng Margit* precíz zongorakiséréte mellett emelte az estély kellemes perceit. Ilosvay Margit *Márton Margit* zongorakiséréte mellett egy melodramát adott elő nagy hatást kelve. A műsori a dalárda sikerült éneke nyitotta és zárta be. Előadás után táncz következett.

Hymen. Absai Dán Lajos huszti szolgabíró jegyet váltott városunkban özv. Göde Györgyné leányával, Erzsike kisasszonnyal

Garai Ilus jutalomjátéka. Holnap, csütörtökön este veszi jutalomjátékát színházunk kedvenc művésznője, Garay Ilus, kinek szerepléseivel szemben színházlátogató közönségünk a legteljesebb elismeréssel adózik. A harmadik szezonban gyönyörködött már a szatmáriakat, mindjárt első lépéseit lebilincselte a publikumot, mely azóta a legnagyobb örömmel látja művésztének fejlődését. Garai Ilus szorgalmával neves ambíciójával a művészi tökéletes ségnek oly magas fokára emelkedett, mely a legdistingváltabb izlést is kielégíti. A Pílangócata fog színtre kerülni holnap, melyben *Rózsika* szerepét kreálja. Ez a legkedveltebb alakítása, melybe egész lelkét bele szokta önteni: felemel, magával ragad mindenkit mesteri ábrázolásának bájával. Semmi kétségünk benne, hogy aki oly sok kellemes órát szerzett ezen a télen is közönségünknek, mint Garai Ilus, telt ház előtt fogja elvenni jutalmát.

Elhalt tanár. *Nátolya* Antal ungvári kir. kath. főgimnáziumi tanár e hó 2-án életének 49-ik évében rövid szenvedés után elhalt. Tanítványai nagy szeretettel vették körül jó tanárukat, a városban is általános tiszteletnek örvendett. Halála miatt a leg-

sebb, nyomorultabb szék miatt. Oh, azok a székek!

Ket hétig nyomtam az ágyat. Minden másodperc percznek, minden perc óranak — és így tovább a különböző változások szerint — tetszett, végre mégis elmulta hosszú idő, s elérkezett a varva-várt nap, amidőn megkérjem a polgármester szep leányanak, Amelindának, kezét. Ementem hat ket barátommal háztűznézni.

Nagyon szívesen fogadtak, kínáltak leüléssel, köszönöm . . . hajlongok . . . le akarok ülni egy székre, amit magyarul foitelnek hívnak, s az átkozott kerek szék elfutott alólam, én pedig egész terjedelmemben — a hatalmas virágosokorral kezemben — végig estem a padlón. Valami költői jelenet nem lehetett, az bizonyos. A szép Amelinda sikoltott, a mama, papa holtra rémült, én pedig bambán feltápáskodtam a földről, köszöntem és — most itt vagyok.

Oh Uraim, jaj be' elfáradtam, hozzanak kérem egy . . . azaz ne hozzanak semmit! inkább futok. Aláz'szolgája!

Pillich Nándor.

szélesebb körben igaz részvét nyilatkozott meg. Hült tetemeit e hó 3-án helyezték örök nyugalomra.

Matiné. A Kölcsey-kör legközelebbi matinéjét most vasárnap, február hó 12-én fogja tartani a következő műsossal: Vig jelenet, előadják: *Scheffer Emil* és *Nagy Vincze*. Zongorán játszanak négy kézre *Fogarassy Juliska* és *Ambrózy Sándor*. A velencei szt. Márk templomról felolvasást tart *Schik Elemér dr.* — A matiné d. e. 11 órakor veszi kezdetét a városháza nagy termében.

Nagylelkű adomány. Gróf Schönhorn Frigyes Károly a Bereg megyei Magyar Közművelődési egyesület javára egyezer koronát adományozott. A gróf enagylelkű adománya kétségtelen jele azon rendkívüli érdeklődésnek, melylyel a magyar nemzeti művelődés iránt viseltetik.

Eljegyzés. *Szöke Ödön* helybeli divatterkereskedő vasárnap tartotta eljegyzését *Gansl Lipót* kedves leányával *Rózsikával* Nyír egyházán.

Ki lesz a színigazgató? Színházunk bérbeadására a színi kerület pályázatot hirdetett, amely már le is járt. Csak két jelentkező van: *Krémer Sándor*, jelenlegi igazgató és *Baróti Rezső*, a pozsonyi színház titkára, ki városunkban is volt színész. *Papp Géza* polgármester, a színi kerület elnöke e hó 14-re hívta össze a választmányt, mely hivatalosan lesz döntené a pályázat sorsa felett. Jelen lesz gróf *Festetics Andor*, az országos színészegyesületek főfelügyelője is. Azt hisszük nem sok gondot fog adni a választás, hiszen közönségünk *Krémerrel* meg van elégedve, ami kifogásolni való lehet, annak pótlását szabja meg a választmány. *Krémerben* bizonyára nem fog eszalatközni, most is mindenki láthatja, hogy egész ambícióval törekszik az igényeknek eleget tenni.

Az újjáépítendő városház. Említetük már, hogy a gazdasági tanácsos egy tervezetet dolgozott ki, melynek alapján a szűknek bizonyult városházi épületet a lakosság megterhelése nélkül rendeltetésének megfelelő módon lehetne átalakítani. A városi tanács most foglalkozott ezzel az ügyvel, az átalakítást szükségesnek látja, s ennek keresztülvitelére végett egy bizottságot küldött ki, melynek feladata lesz a megvitatott tervezetet és költségvetést a tanács elé terjeszteni.

A bikszádi vasut. *Hieronymi Károly* kereskedelmi miniszter elrendelte a Bikszádig építendő vonalon a közigazgatási pótbizottságot, s a kormány részéről *Tárnoky Móricz* vasuti főfelügyelőt küldötte ki. Határidőül e hó 20, és a következő napokat tűzte ki, 21-én Sarköz-Ujlakon, 22-én Av. Ujvárosban, 23-án Bikszádon lesz a tárgyalás a telektulajdonosokkal, mely után az engedély kiadása rövid időn belül meg fog történni.

Gebé Demeter. Megemlékeztünk régebben *Gebé Demeter* volt ungvári szemináriumi professorról, kit azzal vádoltak abban az időben, hogy hazafiatalan üzemeket folytat. Szentpéterváron lakott ugyan akkor, de Magyarországra állandó összeköttetést tartott; a nagylycskai gör. kath. híveket is ő esábitotta, hogy s kismatikusok legyenek. Hogy és miképen, ma sem tudjuk, lapunk azon száma, melyben róla megemlékeztünk, eljuttott Szentpétervárra *Gebé* kezeihez. Pár hét múlva levelet kaptunk tőle, melyben tiltakozik az ellene emelt vádak ellen, s felszólított bennünket, hogy rekvizáljuk a dolgot. Nem tettük meg, mert utána jártunk, hogy

az általunk elmondottak igazak. Ime most a Munkács című lapban megjelent közlemény még jobban bizonyítja akkori állításaink igaz voltát. A Munkács ezeket írja: Az ungvári szemináriumi professzorságról hazafiatalan üzemelmei miatt elmozdított s aztán Szentpétervárról az orosz vallás szolgálatába szegődött pap neve ismeretes a nagylycskai és máramarosi skizmatikus mozgalmak történetéből. Kitént ugyanis, hogy a mozgolódók Szentpétervárról, Gebétől nyerték a biztatást és támogatást. Gebé a múlt évben visszatért ide, volt hazájába s októberben letelepedett a szomszéd Oroszvágyban. Azt lehetett hinni, hogy a magyar háza ellen elkövetett büneiért jött ide vezekelni; de úgy látszik más hozta ide, mert az itteni hatóságok gyanus jelenségeket vettek észre s részben maguk, részben egy budapesti detektiv megfigyelte Gebé életét. A megfigyelésnek az lett az eredménye, hogy a múlt héten hétfőn házkutatást tartottak nála s találtak is jó esomó orosz iratot s olyan orosz ujságot, a mely innen ki van tiltva. A gyanuokok alapján Gebé kiutasítása és az ország területéről kiiltása tárgyában a vizsgálat folyik tovább.

Kiépülő rendház. Nagybányán a minorita rendház épületének homlokzatát egész utcahosszant szép emeletes vonalban kiépített és 12 bérlakást készített benne. Az építkezés márczius 15-én veszi kezdetét, s *Tabakovics Emil* aradi műépítész fogja vezetni. A kiépülő rendház Nagybánya városának egyik legdiszesebb épülete lesz.

A japán agyvelő. Egy esomó orvos-tanár összehasonlító vizsgálatokat végzett az európai és a japán agyvelőn. *Tagasi, tókioi* egyetemi tanár a japán, *Bischoff és Marchand* a német, *Gilcsenko* az orosz, *Retzius* a svéd, *Matienko* a cseh agyvelőt vizsgálta meg; vizsgálataik eredményét most *Edward Anih. Spitzka* összehasonlítóan, arra az eredményre jutott, hogy a japán agyvelő átlag véve lassabban fejlődik, mint az európai agyvelő. Így egy 9 és 14 év közötti japán gyermek agyveleje átlag 1235 grammot nyom; az ugyanilykoru európai gyermekeké pedig 1300 és 1350 gramm között változik. A japán férfiaknál az agyvelő maximuma a negyvenes és ötvenes évek között fordul elő. Az agyvelő és természet viszonya sokkal kedvezőbb mint az európai embernél: ez magyarázza meg, miért képes a japán faj az érzelmi, politikai és gazdasági haladáshoz oly meglepően alkalmazkodni.

A szatmári kath. legényegylet 1905. február hó 12-én, az egyesület helyiségében (*Verbőczy-utca 8. szám*), saját könyvtára javára felolvasó estélyt rendez. Kezdeté este 6 órakor. Belépő díj személyenkint 60 fillér. Műsor 1. Az éjfél nap országa. Szabad előadás vetített képekkel. Tartja *Kovács Gyula dr.* 2. A légy. Vig monolog. Előadja *Birinyi József* egyleti tag. 3. Csonth. Paródia. Szavalja *Szabó József* egyleti tag. 4. Hege-dű kettős. Elődják *Villon Lajos* és *Csizmadia György* egyleti tagok. A műsor végeztével társas vacsora és táncz lesz.

A Szatmári Napló. Ezen a czímen indult meg városunkban néhány héttel ezelőtt egy ujság *Balassa Sándor* szerkesztése mellett, ki a boldogult *Szatmári Hirlap* fénykorában *Harsányi Sándor* szerkesztő oldalán mint segédszerkesztő működött. A Napló kezdetben nem birt politikai jelleggel, csak midőn a választási mozgalmak megindultak, vedlett át erre a formára, hogy a függet-

lenségi párt mellett agitálhasson. Ez még nem volt volna olyan nagy baj, hiszen minden politikai lapnak kötelessége, de a Napló nem annyira az agitálásban lelte a kedvét, hanem személyeskedett derűre-borura, a polgármestert és a városi tisztviselőket otromba módon megrágalmazta. A szabadelvű párt emberei ékes stílus hasábjain csak pimasz, gazember, házaáruló és ezekhez hasonló czimeken voltak titulálva. Szereplése épen oly botrányossá vált, mint Harsányi idején a Szatmári Hírlapé. Szinte csudálkozott az ember, hogy a függetlenségi párt hogy vállalhat ilyen uszággal solidaritást. A választások elmúltak. Tudtuk előre, hogy ezzel az aktussal a Napló csillaga is aláhanatlik. Klein Vilmos, ki a kaucziót a választások előtt letette, most megvonta tőle, egyben kijelenti, hogy ő a Szatmári Naplót nem is olvasta, csak a választás után értesült üzeméről, melyekkel solidaritást nem vállal. Különösen sajnálta a polgármesteren és a tisztviselőknél elkövetett sértéseket.

Leégett iskolák. Nagy-Szőllősen a múlt hét folyamán tűz ütött ki, mely elhamvasztotta a polgári fiú és leányiskolák és az elemi iskolák tetőzetét. Rómes látványt nyújtott a 60 méter hosszú épületek égése. Olásra gondolni sem lehetett, mert a tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt, félóra alatt leégett az egész tető, azután a plafon és az ablakrákák gyuladtak meg. Víz nem volt. Okmányok nem égtek oda, azokat az igazgatóknak sikerült megmenteni. A régi rozoga épületet nem sajnálja senki, s most az a remény, hogy a város új diszes palotát fog kapni. Erre vonatkozólag az iskolák gondok-sága már meg is tette a lépéseket a miniszternél.

Kaszinói estély. A Katholikus Kaszinó az idei farsangi idő alatt vasárnap este tartotta második felolvasó-estélyét a Czeccil-egylet dísztermében. Az estélyen, mint mindig, úgy most is nagy és diszes közönség volt jelen. A program első száma Fölkel Béla kir. kath. főgimnáziumi tanár, a kaszinó egyházi alelnökének felolvasása volt, mely úgy tárgyával, mint a kidolgozás szépségeivel mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. A közönség hálás tapsokkal fejezte ki tetszését és elismerését a tanulságos felolvasásért. A 2. szám Fogarassy I. kisasszony zongora játéka volt, ki zajos sikert ért el színekben gazdag előadásával. Legutoljára egy eleven vigjáték maradt, melynek szereplői Komka Erzsébet, Papp Mariska kisasszonyok s Haller Ferencz és Csomay Győző urak voltak. Komka Erzsike egy fiatal doktorné szerepében jutott hálás szerephez, Papp Mariska mint szobaleány a műkedvelői színvonalat jóval meghaladó ügyességgel játszott. Haller Ferencz és Csomay Győző pompásan alakítottak. A hallgatóságot mindvégig derűtségben tartotta a darab s a szereplőket zajosan tapsolták. A nőszereplőket a rendezőség gyönyörű virágcsokorral lepte meg. A közönség nagyrésze az előadás után a Kaszinó helyiségeiben gyűlt össze társas szórakozásra, melynek csak a késő éjjeli órák vetettek véget.

Munkácsy Mihály szülőháza. Munkácsy Mihály világhírű festőművésznek szülőháza felett megkondult a halálharang. Mint értesülünk, Munkácsy szülőházát, mely jelenleg a munkácsi adóhivatal helyiségéül szolgál, le fogják rombolni, hogy helyébe új épületet emeljenek, melyben nemcsak az adóhivatal, de a pénzügyőri laktanya is elhelye-

zést nyerjen. A terv elkészítésével Zóbel Alajos p. ü. miniszteri műszaki tanácsos van megbízva.

Katonai vonat balesete. Lembergii jelentés szerint Kroszlenko és Dembica állók között egy katonai vonat négy kocsija kisiklott. A vonat a választásokra ide kirendelt katonákat szállította vissza Galiciába. Tizenkét katona és több ló megsebesült. A balesetet az utolsó előtti kocsik tengelytörése okozta.

Tűzoltóball. Vasárnap este volt a tűzoltóegyesületnek jelmezes bálja, melyen szokáshoz híven nagy sokadalom volt jelen. Az aláarcosok már délután bejárták a város utcáit, hogy az érdeklődést annál inkább felkeltse. Ez jóformán sikerült is. A Vigadó zsufolásig megtelt közönséggel, így az egyesületnek jelentékeny anyagi haszonban is volt része.

Anyakönyvhamisítás. A m. kir. honvédelmi miniszter az izr. anyakönyveknek védkötelezettségi szempontból való átvizsgálását elrendelvé, több helyt arra a szomorú tapasztalatra jutottak, hogy az anyakönyvek megvannak hamisítva, s ennek folytán nagyszámú izraelita hátkötés bujt ki a katonai szolgálat alól. Mivel az anyakönyvek közökiratokat képeznek, a hamisítók ellen a bünvádi eljárás megindított.

A szatmár-németi énekkar a németi ev. ref. egyháztanács védnöksége alatt február hó 12-én, a vigadó összes helyiségeiben, a németi ev. ref. egyház javára hangversenyyel egybekötött jótékonycélu zárkörű orgona-bált rendez, melyre a t. közönség meghívatik. Az orgonabál hangversenyének műsora: 1. Kossuth-induló. Előadja az énekkar. 2. Felolvasás. tartja Osváth Elemér főgimn. tanár. 3. Czimbalomjáték. Előadja Főlegyházy Ilonka k. a. Szavalat. Tartja Gachal János s. lelkész. 5. Népdalok. Előadja az énekkar. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj: személy-jegy 1 K 20 f. család-jegy 3 K. Karzat 50 fillér. Felülfizetések már a folyó évben felállítandó orgona költségeinek fedezésére köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jó zenéről gondoskodva lesz. Meghívó kívánatra előmutatandó.

Verekedő hazafiak. A nagylucskai ellenzék szavazati jog nélküli csekélyebb része a választási nap előtti éjszakán karókkal fölfegyverkezve szinte halálra kereste és támadta a szabadelvű választókat, kik közül Boeskor László nevű gazda-ember oly súlyos ütéseket kapott, hogy jelenleg a munkácsi közkörházban ápolják. Ugyancsak ez éjszakán Nagylucskán keresztül Munkácsra gyanútlanul átutazó Róth Menyhért vidéki faügynököt az elvetemedett csöcselék szánkájából kihúrozta s minden könyörgése és pénzkinálás dacára a sötétség leple alatt agyba-főbe verte, úgy, hogy az összevert ember szinte reménytelen állapotban a kórházban fekszik. Ezen itt érintett szomorú ügyben a szigorú vizsgálat folyamatban van és így a bűnösök méltó büntetésben részesülnek majd.

Megölte a ló. A fényi határban kegyetlenül kivégezte ápolóját egy állami ménlő. Popemájer Lajos fényi lakos, állami ménlő-ápoló a kezelésére bizott állatot kivitte a Csanáros felé vezető útra jártatni. Közben a ló félrecsuszott s úgy ő, mint ápolója beestek az út mellett elhúzódó árokba. Popemájer nem tudott a ló alól kiszabadulni, mely úgy összerugta és harapta, hogy pár nap múlva a kórházban elhalt.

A magyarországi szabó munkások és munkásnők szatmár-németi 32. számú csoportja február hó 12-én, a Pannonia dísztermében, saját pénztára javára [világpostával egybekötött] zárkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj: jegyek előre váltva személy-jegy 1 K. 20 f., család-jegy (3 személyre) 3 K. 20 f. Este a pénztárnál személy-jegy 1 K. 40 f., család-jegy (3 személyre) 3 K. 40 f. Karzat 50 f. A mulatság kezdete este pont 8 órakor.

A hangverseny ereje. A fáradságnak idáig csak egy orvosságáról tudunk. Ez az orvosság a pihenés volt. Most egy fanczia akadémikus, Clement dr. egy másikat is komendál, sőt olyat, ami mindjárt elejét is veszi annak, hogy elfáradjunk. Ez a medeczina nem a dologtalanság, hanem a hangyasav. Clement dr. egy a párisi akadémiában tartott értekezésében arról a tapasztalatról számolt be, hogy a hangyasav az izmok erejének szívósságát roppantul megedzi és képessé teszi az izmokat, hogy háromszor annyi munkát végezzenek, mint rendszeren, a nélkül, hogy az ember a fáradságot érezné. Clement dr. 30—50 csöpp hangyasavat ad be naponként egy fél liter szénsavas nátronnal kevert vízben olyan módon, hogy ebből a szervezetre semmiféle ártó hatás nem keletkezhetik. A szer hatása a harmadik napon érvényesül.

Kivándorlási rémregény. Ponson regényíró fantáziájának is dicsőségére váltott volna azon szemérmetlen aljas fuffang, a melylyel egy Amerikába készülő szegény falusi asszonyt kifosztottak. *Sutka* Dámeterné tőkési asszony harmadfél éves fiával ki akart menni Amerikába a férjéhez, a ki már 2 év óta künn van. Félévvel ezelőtt kért utlevelet, de még nem kapta meg. Hogy pénzre tegyen szert, 400 koronát kért kölcsön egy bródi pénztőzséértől, a ki csakugy adott neki, ha telkét a hitelező nevére engedte iratni. Az asszony beleegyezett azon feltétel alatt, hogy ha az adóságot bizonyos határidőre kifizeti, a telket visszatáblázzák az ő nevére s erről a hitelező nyilatkozatot ad. — Adott is. — Így tett az asszony szert pénzre s várta az utlevelet. Hogy, hogy nem hozzá ment az asszonyhoz valami Tresza Ödön nevű elűzött máramarosi kántor s biztatta, hogy ne várja az utlevelet, mert van Munkácson egy ember, aki utlevél nélkül is kiküldi őt Amerikába, sőt Tresza utitársnak is ajánkozott, mert ő is kifelé törekszik. Az asszony ráállott a dologra s a múlt héten szerdán bement Munkácsra 11 eszával, kis gyermekével, egy batyu ágyneművel ruhával ahhoz az emberhez. Az ember egy jó boltu kereskedő. Az embernek első gondja volt elkérni az asszonytól a pénzt, hogy azt itt a postán adja fel Bécsbe, mert azt magával vinni a kivándorlónak veszedelmes. Az asszony átadta 750 koronányi pénzét egy fillérig. Szerdán éjjel el is indult a társaság Galícia felé. Az uton az ember váltotta a jegyet, fizette az élelmet. Így jutottak Bécsbe, a hol egy kis vendéglőbe szálltak. Megérkezés után Tresza és az ember elmentek a postára a pénzért, az asszonyt ott hagyták. Az asszony várt, várt de nem jött se az egyik, se másik; végre gyanút fogott s elkezdett jajveszékélni. Az érdeklődőknek meg is mondta baját, gyanuját, azok elküldték a rendőrségre panaszt tenni. Az asszony el is ment, de alig, hogy előadta panaszát, jött érte egy hordár az ember üzenetével: jöjjön vissza, mert várják a pénzzel. Az asszony

vissza ment nagy örömmel; de nem találta ott csak az embert, a ki hirtelen kocsiba pakolta, hogy az állomásra hajtsanak, mert Tresza már ott vár. Az állomáson Tresza nem volt, az ember jegyet váltott magának s az asszonynak Budapestig, hogy haza menjenek, mert — Tresza biztosan elszökött a pénzzel. — Megérkeztek Budapestre, az az ember az asszonyt tovább küldte Munkácsra. Ő még ott maradt s az asszony batyuját is ott tartotta, hogy majd hazaviszi. Az asszony ideért, panaszt tett a rendőrségen. A rendőrség leste az ember hazajövetelét, azt el is csípte, vallatóra fogta és — az ember az egész dologból csak annyit tudott, hogy együtt utazott úgy véletlenül velők és mikor látta, hogy a szegény asszonyt az a másik utitársa megcsalta, hát könyörületből vett neki hazáig jegyet és a batyuját a kölcsönpénzért zálogban magánál tartotta. De az embert megmotozták és megtalálták nála az asszony bródi hitelezőjének nyilatkozatát és egy nyomtatott című borítékot, a mely egy külföldi kivándorlási cégnek szól. A rendőrség megtette a legmesszebb menő intézkedéseket, hogy Treszát elfogják és a dologban az igazság kiderüljön.

A fénykép-fényüzési cikk. Egy föld birtokos felesége fényképeket készíttetett egy budapesti fényképésznél. Miután többszöri felszólítás dacára sem fizetett, a fényképész a férj ellen adott be keresetet. A járásbíró és a budapesti törvényszék a fényképészt keresetével elutasították, kimondván, hogy a rendelt fényképek fényüzési cikket képeznek, már pedig az anyagi jogszabályok értelmében a férj neje által rendelt fényüzési cikkek díjfizetéséért nem felelős.

A parfüm hatása az idegekre. Ki mutatták, hogy az erős illatszerek az idegeket ingerlik és aztán elbágyasztják. Az izmokban is bizonyos gyöngeséget érez, a kit az illatszerek megmérgezték. Vannak, kik az illatszerektől megérzékenyen, mintha szesz italokat ittak volna. — E mellett azonban az illatszereknek hygienikus tulajdonságai is vannak. A legtöbb illatszer a különböző betegségek bacillusait rövid idő alatt elpusztítja.

A népkönyha jótévi! Neuschloss Samuné 3 k. 40 fillér, Novak Lajosné 2 kor. Gal Jenő 1 k. Molnár Erzsike 50 fillért adakoztak. Mandelbaum Edéné és Rosenfeld Vilmosné 103 k. gyűjtöttek. Dr. Jordán Sándorné 5 k. N. N., Fogarasy Sándorné 4. kor. Kerteszffy Gaborné, Tankóczy Gyuláné, Léber Antalné, Dr. Nagy Barnáné, Hagymásiné, Markó Kálmáné, Pirkler Józsefné, Berenigné, Kuhn Lászlóné, Sternberg Samuné, özv. Gáspárné, Rab Sándorné, N. N., Sulyok Antalné 2—2 kor. N. N., Szalayné, Guttman S., Komkáné, Reviczky, özv. Török Lajosné, N. N., Szabados Edéné, N. N., Borainé, Daróczy Endréné, Mihályné, Noster Sattaleszné, Ulrichné, özv. Szabó Pálné, Satoriné, N. N., Zagyva Mariska, özv. Raposné, Osváhné, N. N., Berkó György, Borsosné, Asztalos Istvánné, özv. Kiss Róbertné, Okolicsányiné, Méderné, özv. Kovacsné, Tar Béláné, Tóthfalussy, Gopcsa, Perényi, Nagy Károlyné, Lampelné, Raczné, Weiman S., Mandelbaumné, Rosenfeld Vilmosné, Koos Gaborné, Pótorné, Gabriel Andrásné.

Amerikai életszabályok. Hogy az amerikaiak praktikus emberek, bizonyítja az a következő életszabályok, a melyeket egy yanke milliomos állított föl olyan „fia

tal emberek számára, a kik szintén milliomosok akarnak lenni.“ 1. Ne álmodozzál! 2. Ne várj a kedvező alkalomra, hanem magad idézd elő. 3. Más gondod ne legyen, mint az, hogy karriert válassz magadnak. „Mihez értesz?“ ez ennek az évszázadnak a kérdése. 4. Csak egyetlen cél legyen a szemed előtt s ne aprózd föl az erődöt ideoda való ingadozásokkal. 5. A jó modor fő lényeg a boldogulásban; a kinek jó a modora, nincsen szüksége vagyona, — minden a jó megnyílik előtte. 6. „Dolgozzál vagy halj meg!“ ez a természet parancsa. A ki megszűnik dolgozni, az meghal erkölcsileg és fizikailag. 7. Szokjad meg a gondosságot és a pontosságot; husz dolog, amit félig teszel, nem ér föl egy befejezett munkával. 8. Magad teszed azzá az életet, a mivé válik. A világ visszaad mindent, a mit neki adunk. 9. Tanuld meg, hasznat huzni a veszteségekből és csalódásokból. 10. Biztosíts magadnak tartós egészséget, a mi mindennek az alapja.

Hirdetmény. Tudatom a város közönségével, hogy a város összes területén az ebekre elrendelt zárlatot mai napon feloldottam. Felhívom azon ebtulajdonosokat, kik adóköteles ebeiket az ebadóösszeírásban való felvétel végett még nem jelentették be, azokat hivatalomnál haladéktalanul bejelentésük. Az ebadóösszeírás helyességét ellenőriztetni fogom és a mulasztók ellen a kihágási eljárás folyamatba tetetik. Szatmár Némethi, 1905. január hó 30. Tankóczy Gyula, főkapitány.

Fogfájást és szájbüzt azonnal megszüntet a „Plombasz“ amerikai önploombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közléteit hirdetésben.

Színház.

Szerdán a „Szaharai consul“. A t. közönség szép számban nézte meg az előadást, bár a szereplők játéka és a darab általános előadása magasabb színvonalra nem ért.

A vontatott jelenítés nagy hiba, melyen okvetlenül segíteni kell, a teljes hatás elérhetésének kedvéért. A lassúság s az abból folyó álmos szintelenség a bosszuság és antipathia vegyes indulatait kelti fel. — Csakis *Krasznait és Szóhét* emeljük ki, akik közülük telhetőleg iparkodtak az estét megmenteni. —

Csütörtöl „Aranyvirág“ kis közönség előtt. Az estét érdemessé tette az a körülmény, hogy Solti Vilma mint szerződött tag ezuttal először lépett fel. Solti coloratur énekesnő, kinek énekbéli tudásáról, játékaról csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk. Hangjában van érez, inponáló erő, hódító hajlékonyság és fülbemászó kellem. És ezt a hangot a művésznő öntudatos ügyességgel és biztos rutinnal kezeli. Directorunk jó akvizíciót csinált szerződésével, amire nagy szükség volt, mert végre is Szatmár színházlátogató közönsége megérdemli, hogy legyen egy igazi és helyt álló coloratur énekesnője, kinek énekét meg lehet hallgatni bosszuság nélkül.

Eddig gyönyörködés helyett az énekes darabokban csak dühönghetett az ember a felett, hogy miképpen sikerül tönkre silányítani, elsuttogni s pompásan érthetetlené tenni a profanus avatatlannak a legremekbbré áriákat, dallamokat. A közönségen áll, hogy pártolásával honorálja az igazgató áldozatkészségét. — Solti Aranyvirágot játsza

igen nagy hatással, énekszámai remekek voltak, — igen sok tapsot is kapott. — Reméljük, hogy az énekesnő magának sok dicsőséget, nekünk pedig sok művészi élvezetet fog szerezni színpadunkon. Bay Beppoja tökéletes volt, — szépen énekelt, Kőszegi mint amerikai miss rendkívül ügyesen és kedvesen játszott, Papir hideg angolja nem szorul dicséretre, Hugonnai Irén dalát graciosusan és édesen énekelte, kis szerepét igen jól játszotta. —

Péntek „Czigánybáró“, Szuffit Solti Vilma énekelte, annyi művészettel, kellemmel, gráciával, és énektudással, hogy igazán elragadta a publikumot. — Pompás temperamentuma, csillogó hangja, művészi hangkezelése, fényes coloraturja imponált az egész háznak. Szóval jó estéje volt és feltétlenül győzött. Czirában G. Szabó Mari lépett fel vendégként szép sikerrel. Szentes kitűnő Zsupán volt, állandó derűtségben tartotta a közönséget. —

A Czigánybáró gyönyörű dallamai az állandó repriseket nagyon megindokolják. —

Szombat „János vitéz“ a Király színház nagy jubiláns, állandó műsor darabja. — Rendkívül kedves, — megragadó, lebilincselő daljáték 3 felvonásban. — A director fényesen állította ki a híressé lett szenzációt s mindent elkövetett, hogy az előadások lehetőleg teljesek legyenek — egészen a boszorkánynak a seprűn való levegőbebi gyors repüléséig. — Az összjátékot egybevégnak és zökkenés nélkülinek mondhatjuk, sőt még a tündérek megjelenéseit és tánczeit, mely csekély szám és ügyetlenség mellett könnyen szánalmat kelthet, illő hatást ért el. S mi, kik a pesti előadást láttuk, bátran állíthatjuk, hogy kerek, összhangzó, gyönyörködtető szép kiállítású, énekbéli és játékbéli eljeseen elfogadható, sőt dicsérendő „János vitéz“ élveztünk itt színpadunkon. — Azt hisszük, hogy a darab még sokszor fog telt házat csinálni nálunk is, mert finom poezisével, magyar motivumokkal színgig telt dalaival, zenéjével, bájos és elragadó egyszerűségével, vonzó, lebilincselő varázsával annyira belemarkol a szívünkbe, hogy alig tudunk megválni tőle, a viszontlátást pedig okvetlenül megkívánjuk. A szereplők megtették kötelességüket emberül, kaptak is zajos tapsokat eleget. —

Kukoricza Jancsi Kornai adta, aki ugy pásztori gunyájában, mint később vitézi fényes egyenruhájában ügyességével és énekeivel nagy tetszést aratott. Rengeteg virágot kapott, a csokrok és kosarak végtelen sorban emelkedtek ki számára az orkeszterből s a színpadon virágerdővé formálódtak. Méltó partnere volt Rávész Ilonka (Iluska) ez a bájos kis szubret, aki keresetlen gráciájával, derült mosolyával, behizelgő hangjával az estének és darabnak fődicsőségében elsősorban osztozott. Ő is óriási mennyiségű virágot kapott, mindenféle alakzatban s ő is oda csoportosította az illatos ajándékalmazt a színpad másik oldalára. Talán tündettek a tisztelők e két szubrett mellett! Kukoricza Jancsi és Iluska dolgukat pompásan végezték, — gyönyörű pár volt. Nyílt színen is tapsolták és éljenezték őket. Bagó trombitás Papir volt. Jól alakított, de a Rózsa dalban, amely főpontja a darabnak, hangja nem a legjobban szolgált. Pedig kár, mert szebb dallamot ritkán hallunk. Gerő Ida szörnyű mostohát ábrázolt. Kőszeghy Arankát dicséret illeti énekéért és játékaért.

Vasárnap „János vitéz“ megismételték.

IRODALOM.

A kereszt iskolája. Három egymástáni éven nagybőjti elmékedéseket tartottam a nagyvárad Szent László templomban az Úr Jézus Krisztus kinszenvedéséről. A három évi ciklus 18 elmékedést ölelt fel; — az első hat a kinszenvedés előzményeit tárgyalta, a második és harmadik ciklusban a keresztut állomásaihoz fűztem elmékedéseimet. E nagybőjti elmékedéseket A kereszt iskolája ezim alatt összegyűjtve sajtó alá rendeztem s február közepén kerül ki a nagyvárad Szent László nyomdából. A 10 — 12 ives csinos kiállítású füzet ára 2 korona (vidékre 2 korona 20 fillér.) Nagy-Várad, 1905. febr. 2. Dr. Vuskics Gyula, sz. széki ülnök, plebános.

Nyomatott a „Pázmány-sajtó“ könyvnyomdában.

Nyilttér.

MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVIZ
legjobb hajtószer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybell
megrendelések
hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvételt értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok		Füstölt áruk.	
	frt. kr.		frt. kr.
1 ko. l. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	90
" " Sertés	60	" " Lengyel kolbász	80
" " Borju	60	" " Sonka kolbász	80
" " Bárány	—	" " krakói	80
" " Juh	—	" " Krinolin	80
" " Friss hajú olvasztani	68	" " Parizer	80
" " szalona	66	" " Máj sajt	80
" " bőr nélkü	68	" " Disznófej sajt	74
" " Friss kolbász bors.	100	pár Virsli tormás	5
" " fok. czitr.	70	pár frankfurti	8
" " Friss zsir	80	100 drb. Salvaládé	5
Kolbász áruk.		Füstölt áruk.	
1 ko. Szalámi	2	1 ko. Sonka pácizt	1
" " füst. magyar kolt.	90		

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ.

4-26-26

H I R D E T É S E K E T

A KIADÓHIVATAL
JUTÁNYOS ÁRBAN VESZ FEL.

Czimbkártyák	Ügyvédi nyomtatványok	Névjegyek
Gyászlapok	Árjegyzékek	Levelező-Lapok
Szállítási bárczák		ÉTLAPOK
Feltűnő falragaszok		Eljegyzési és esketési meghívók
Báli meghívók		SZÁMLÁK
Boritékok czimnyomással		Levélpapírok művészies kivitelben
Könyvkötészeti munkák készítettése!		
„Pázmány-sajtó“		
Szatmár, Iskola-köz 3. szám. KÖNYVNYOMDA, papir- és nyomtatványraktár.		
Könyvnyomdai munkák felvétele.		
Művek kinyomtatása		Havi- és folyóiratok
TÁNCZRENDEK		Csomagoló papírok czégnomással
Üzleti körlevelek		Táblázatok
<i>Kisérő levelek</i>		Belépti-jegyek
Reclam-kártyák	Pontos kiszolgálás!	Szalag-aranyozások
Rovatozott ivék készítése	Szolid árak!	Felszólító levelek.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül   Manhattan porral
 A ki sertéseit gyorsabban akarja felhiz-
 lalni, aki teheneitől és kecskéitől több és
 jobb minőségű tejet akar, aki erős igavonó
 barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval
 ki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az
 használjon

MANHATTAN

ápport. Használatának költsége igen cse-
 kely és dusan megtérül. 100 kg. 50 kor.
 50 kor. 26 kor. **Egy 5 kilós próbaküldeményt**
5 kor-ért küldünk postán és bérmentve után
vétél, hogy a legkisebb gazda is meggyőződ-
hessen a Manhattan por bámulatos hatásáról
 Központi főraktár:

„Manhattan Electrophor Vállalat“
 Budapest, VIII, Aggteleki-utca 15.

Köhögés.

szamárhurut, rekedtség, elnyálkásodás,
 influenza, csuklás stb. ellen legjobb és
 minden versenyt kizár a

Tamásy József-féle

NÖVÉNY-CUKORKA,

mely kapható Unger Ulmann Sándor, Bos-
 sin József urak és az Irgalmasok gyógyszer-tá-
 rában, Mertz István, Szűcs József, Róóz
 Mihály, Molnár Mihály urak fűszerüzleteiben
 valamint minden nagyobb fűszerüzletben.

Egy doboz ára 40 fillér.

Ugyazintén nálam kapható az általam
 készített (Tamásy József-féle) **Mell-szőrp.**
 Egy nagy üveg 2 kor. 40 fill., ks üveg 1
 kor. 20 fillér. Utasítás: naponta 3-szor egy
 kávéskanállal bevehető.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálairat egy év alatt!

Nincs többé fogfájás!
 odvas fog!
 bűzösszáj

Fenti betegségek előidézői két-
 ségtelenül az odvas fogak.
 Ezen remek amerikai szer,
 ezen kínos és kellemetlen
 szenvedéseket

azonnal megszünteti:

„Plombus“-szal mindenki maga

plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait:

„Plombus ne hiányzik egy háznál sem, az
 egyszerű csekély kiadás százszoros kamatja:
 a nyugalom. A fogfájdalmakat szenvedőket
 tehát saját érdekében felhívjuk, hogy ren-
 deljék meg ezen valóban remek háziszert,
 mely az amerikai élelmesség neto-
 vábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra
 elegendő használati utasítással **2 korona.**
 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bér-
 mentve bárhová. Megrendelhető egyedül a
 Magyarországi képviselőtől, melynek címe:

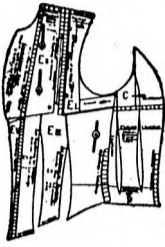
„Plombus“ szétküldés, Pásztó, Heves. m.

66-15-14

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradság
 nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL féle**

Szabályozható Női Derék Szabászati Készülék

Gyári jegy

segélyével, **anélkül**, hogy a **szabászati rajzot**
megtanulta volna. Eme készülék minden testalkat
 részére szabályozható. — **Akadémián vizsgáztam.**
Számos elismerőlevelet kaptam minden or-
szágból. Minden államban törvényileg védve és **szá-**
badalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett

Guschelbauer Antal Sopron.

Magyarázatok ingyen lesznek küldve.

23-54-33

Képviselek minden helyiségben kerestetnek.

MÜHLE VILMOS

csász. és kir. udvari szállító
TEMESVÁRON.

Mag-, növény-, rózsa-,
 fák- stb. nagytenyészet.

(Tenyésztőterület: 62 hold = 37 hektár.)

Magvakkból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, disz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leíró katalogusok ingyen.

Postaszállítmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.
 Minden egyes szállítmányhoz „Mühle tanácsadója a kertmi-
 velésben“, a legjobb kertészeti kézikönyv ingyen mellékeltek.
 93-5-2

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, brüssel, Bo-
 logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
 mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
 mennyi készítmény a legjobb anyagból
 tartós és diszes kivitelben **Szövetek méter**
 számra is eladatnak.

2-52-6

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után o les ón szállíttatnak

Arjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Az alábbi **elsőrangú** czegeket
a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak
különös figyelmébe ajánljuk.

KLEIN ÉS TÁRSA férfi szabó cég
kirakataiban

levő összes gyapju szövetek bármelyikéből **mérték szerint**
egy öltöny ruha 21 frt 50 krért.

Alapított 1890-ben.

Néhma Ferencz

órás és ékszerész üzlete

Szatmár,

Deák-tér, Br. Vécsey-ház.

Ajánlja pontosan szabályozott schveicz és magyar gyártmányu arany, ezüst, nikel, fali zseb, inga és ébresztő óráit 5 évi jótállással.

Nagy választék arany és ezüst lánczok, gyűrűk, fülbevalók s mindennemű ékszerekben. idéki megrendelések pontosan teljesítettek, bármely bel- s külföldi árjegyzék szerint is. Óra javításokért 2 évi jótállás. Kötételek, fonográfok, ékszerek javítása. — Tört aranyat és ezüstöt napi árban veszek vagy cserélek.

Kolb Mór

hatóságilag engedélyezett
ügynökségi irodája

Szatmáron, Kossuth Lajos-utca.

Aki házat, birtokot eladni
vagy venni akar, az forduljon
hozzám saját érdekében tel-
jes bizalommal.

Értékpapírok vétele és eladása

NÉVJEGYEK,

üdvözlőkártyák, meghívók,

s bármely a könyvnyomdai szakba vágó
munkák beszerzésére legalkalmasabb

a **„PÁZMÁNY-SAJTÓ“**

Iskola-köz 3. — **SZATMÁR.** — Iskolaköz 3.

Mazurek Pál

könyvkötő és diszmi-készítő SZATMÁRON.
Templom-köz.

Elvállal mindennemű könyv-
kötészeti munkák és diszmi
cikkek gyors és pontos el-
készítését, a legjutányosabb
árak mellett.

Babák és gyermek-kocsik.

Szatmári bazár.

Blatniczky István, Kazinczy-utca 10., a
k. kath. gimn. mellett.

Cserépkályhák, tüzhelyek, fürdőkádák és kandalók.

UJ! — John-féle mosógép, telítettgőzzel. — **UJ!**
Szabadalmazva Ausztria és Magyarországon.

Ezen mosógép, valamint a légelősegítő kémény toldók nálam kap-
hatók, utasítási nyomtatvánnyal együtt.

Viszontelárusítók nagyban vételnél kedvezményt kapnak.

További szives pártfogást kér **Blatniczky István.**

Szabadalmazott mosógép és kémény-toldó.

Mindenféle játékok óriási raktára.

3 kerekű triciklik, autómobilok, hintalovak.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve,
készíték: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany
foglaltványon.

!!! Kivánatra szájpad nélkül!!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen
fájdalom nélkül.

Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi Bakesy Domokos,
orvos-fogorvos.

3-53-6

és szájviz.

Magas foku denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl.

MINDEN OLCSÓBB LETT!

Győry Károly üveg porcellán Szatmár, Deák-tér.
kereskedése

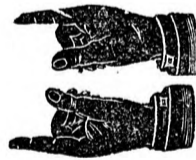
Tulhalmozott raktár, mélyen leszállított árak: étkező, kávé,
teás, fekete kávé, mosdókészlet bámulatos olcsó árban.

Üvegkészletek, melyekből több mintak végleg ki lesznek áru-
sítva, az eddigi ár feléért lesznek eladva. Szolingeri evőeszkö-
zök és Berdorfi alpaca, mindenféle konyhai eszközökből állan-
dóan nagy raktárt tartok.

Tisztelettel

Győry Károly.

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — — — — — Petroleum 1 l. 48 fillér.

P É N Z !

4%^o-os

törlesztéses kölcsönt

nyújtunk 10-65 évre budapesti és külföldi első-
rangú pénzügyintézetből, az ingatlan 3/4-ed értékéig,
gyorsan utólagos díjazással.

A kölcsönt nem záloglevelekben, hanem készpénzben is folyósítjuk,
melyet a tulajdonos egyszerre vagy részletekben bármikor visszafizethet, de a penz-
intézet nem mondhat fel. Legjobb alkalom a súlyos váltó, vagy már meglévő
drága törlesztéses kölcsönök átváltoztatására (convertálására).

A kölcsön bekebelezése illetékmentes.

A kölcsöniratok beküldése a tulajdonosra kötelezettséget nem ró. ellenben,
ha az ügyet elvállaljuk, a sikert biztosítjuk. Mielőtt convertál, saját érdeké-
ben tegyen kérdést hozzánk, készséggel adunk felvilágosítást díjmentesen.

Telefon-szám 16.

Válaszbélyeg melléklendő.

Neuschlosz Testvérek

törvényszékieleg bejegyzett cég, bankbizományosok
Szatmár.

40-?-36

A ki igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányu lábbelit akar vá-
sárolni, az bizalommal fordulhat

VUJA JÁNOS

Kivánatra bármilyen kivitelű cipők és csizmák mérték után is készülnek.

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház.
aki dusan felszerelt **cipő-rak'árában** csakis valódi
finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és
csizmákat nagyon is versenyképes árak mellett hozza
forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt,
a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszö-
bölte, és a kinek áru csinoság dolgában is párját ritkítja